

งานบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นาง สุภาดา รัตนวิจิตร

005698

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2519

THE EDUCATIONAL ADMINISTRATIVE TASKS OF TEACHERS
COLLEGES IN CENTRAL REGION

Mrs Suchada Ratanavichit

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

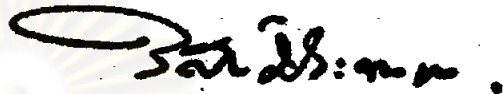
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1976

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาระดับสูงตรีปริญญามหาบัณฑิต

.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตราวิทยานิพนธ์ ..... ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

A. ..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

อาจารย์ จรุง มิลินทร์

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

งานบริหารการศึกษ ของวิทยาลัยครูในภาคกลาง

ชื่อ

นางสุชาดา รัตนวิจิตร

แผนกวิชา

บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา

2518

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษ ของวิทยาลัยครูในภาคกลาง โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ งานบริหารตามวิชาการ งานบริหารคานบุคคลากร งานบริหารคานกิจกรรมนักศึกษา งานบริหารคานธุรการและการเงิน และงานบริหารคานความสัมพันธ์กับชุมชน
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และนักวิชาการ ในงานทั้ง 5 ประเภท คึงกล่าวข้างตน
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหา ในการบริหารการศึกษ ในงานทั้ง 5 ประเภท
4. เพื่อศึกษาโครงสร้างการบริหารการศึกษ ในวิทยาลัยครูในภาคกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารจำนวน 48 คน และกลุ่มนักวิชาการจำนวน 321 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 369 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใ้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร และนักวิชาการ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

การวิเคราะห์ข้อมูล โควิเคราะห์ข้อมูลโดยหาการอยละของแต่ละคำตอบ หากค่าเฉลี่ยรายข้อ และรายหมวด หา P (Rho) เพื่อหาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างลำดับที่ และทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร และนักวิชาการ ในการบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภท โดยใช้ T - Test

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารการศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคกลาง ในงานทั้ง 5 ประเภท กลุ่มผู้บริหาร และนักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นว่า

1.1	งานบริหารงานธุรการและการเงิน	มีความสำคัญเป็นอันดับที่	1
1.2	งานบริหารงานกิจกรรมนักศึกษา	มีความสำคัญเป็นอันดับที่	2
1.3	งานบริหารงานวิชาการ	มีความสำคัญเป็นอันดับที่	3
1.4	งานบริหารงานบุคคลากร	มีความสำคัญเป็นอันดับที่	4
1.5	งานบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน	มีความสำคัญเป็นอันดับที่	5

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิชาการ ที่มีต่อการบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภท มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3 ประเภท คือ การบริหารบุคคลากร การบริหารกิจกรรมนักศึกษา และการบริหารงานธุรการและการเงิน และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 ประเภท คือ การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน

3. ปัญหาสำคัญ ๆ ในการบริหารการศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคกลาง ก็คือ ปัญหาทางด้านคุณภาพของอาจารย์ การขาดแคลนครูในการศึกษาก่อนแล้ว ปัญหาการที่ครูอาจารย์มาทำหน้าที่ทางงานธุรการและการเงิน ปัญหาการที่นิสิตจัดกิจกรรมไม่ได้ผลเท่าที่ควร และปัญหาเรื่อง การที่วิทยาลัยไม่เห็นความสำคัญของการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน

4. ระบบโครงสร้างของวิทยาลัยครูในภาคกลาง มีรูปแบบใหญ่ ๆ 2 แบบ คือ แบบที่ 1 ยึดแนวระบบสายงานการบังคับบัญชาสายเดียว และแบบที่ 2 ยึดแนวระบบสายงานบังคับบัญชาสายเดียว เช่นเดียวกับแบบที่ 1 แต่ประยุกต์หลักทฤษฎีบริหารเข้ามาประกอบด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

constituted the sample. A questionnaire based on the rating scale was used as an instrument for data collection.

The data obtained were analysed by means of percentage, mean, standard - deviation, Rho and T - test.

Research Results

1. Most educational administrators and academicians perceived the administrative tasks in the following order of priority.

1.1 The administrative functions, finance and services were given the first priority of all the five areas concerned.

1.2 The student activity administration was considered as secondary priority.

1.3 The academic administration was considered as the third priority

1.4 The personnel administration was considered as the fourth priority.

1.5 The educational administration on school - community relation received the least attentive as the fifth priority.

2. The difference between the ideas of the educational administrators and those of the academicians were significant on 3 areas, i. e. the personnel administration, the student activity, and the administrative functions, finance and services. Non - Significant differences were found on 2 areas, i. e. the academic administration and school - community relations.

3. The main problems of the Teachers Colleges in the Central Region were the lower standard of instructors: deficiency of text - book; teachers being required to perform administrative function, finance and services: inadequate student activities and

the low level of task performance in the area of school - community relations.

4. Two models of administrative structure were identified in Teachers Colleges in the Central Region : the one - line structure and the modified one - line structure. The first model was the line - form of structure and the other was the same as the first but the administrative theory was applied in supplement thereto.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ จุฑามณี มลิณทร ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งใส่ใจและเอาใจใส่ให้คำปรึกษาขอพรองต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยตลอดมา

อาจารย์ทุกท่านของแผนกวิชา บริหารการศึกษ ที่กรุณาให้คำปรึกษา และแนะนำในการวิจัยครั้งนี้

ศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุนการทำวิจัยครั้งนี้โดยตลอด

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากทุกท่านที่กล่าวข้างต้น จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สุภาภา รัตนวิจิตร

ศูนย์พัฒนาศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย

ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ข

กิตติกรรมประกาศ

ณ

รายการตารางประกอบ

ม

บทที่

1	บทนำ	1
	ภูมิหลังของการวิจัย	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	9
	ขอบเขตของการวิจัย	9
	สมมุติฐานของการวิจัย	10
	คำถามต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย	11
	วิธีดำเนินการวิจัย หรือแผนการวิจัย	14
	ลำดับขั้นการเสนอข้อมูล	15
2	ทฤษฎีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
	บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาในหลักสูตร	16
	การบริหารการศึกษาของวิทยาลัยครู	17
	การบริหารคณาวิชาการ	22
	การบริหารคณาบุคลากร	24

	การบริหารงานกิจกรรมนักศึกษา	25
	การบริหารงานธุรการ และการเงิน	27
	การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน	28
3	วิธีดำเนินการวิจัย และการรวบรวมข้อมูล	31
	ประชากร และตัวอย่าง	31
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	33
	การสร้างแบบสอบถาม	34
	การทดลองแบบสอบถาม	34
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
	ลำดับขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล	36
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
	การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	40
	สถานการณ์ของบุคลากรแบบสอบถาม	40
	วิเคราะห์การบริหารการศึกษารองวิทยาลัยครูในงาน ทั้ง 5 ประเภท	47
	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และนักวิชาการ ในงานทั้ง 5 ประเภท	62
	ปัญหาในการบริหารการศึกษารองวิทยาลัยครูในภาคกลาง	64
	การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร	66
	โครงสร้างการบริหารภายในวิทยาลัยครูในภาคกลาง	66
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70

บทที่	หน้า	
5	สรุป อภิปราย และเสนอแนะ	75
	ความหมายของการวิจัย	75
	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	75
	วิธีดำเนินการวิจัย	76
	การวิเคราะห์ข้อมูล	77
	สรุปผลการวิจัย	78
	อภิปรายผลการวิจัย	82
	ขอเสนอแนะ	94
	ขอเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต	94
บรรณานุกรม		96
ภาคผนวก		101
ประวัติการศึกษា		114

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	32
2	จำนวนแบบสอบถามที่ไ้ครบคืน	35
3	สถานภาพของ ผศออบแบบสอบถามแบบความถี่เฉพาะ	41
4	สถานภาพของ ผศออบแบบสอบถาม ซึ่ง แสดง วัฏจักรศึกษา	42
5	สถานภาพของ ผศออบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	43
6	ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งบริหารของ ผศบริหาร	45
7	อายุราชการของนักวิชาการ	46
8	ลำดับความสำคัญของ งานการบริหาร การศึกษาทั้ง 5 ประเภท โดยแยกออกเป็นหมวด	51
9	ลำดับความสำคัญของ งานการบริหาร การศึกษา คานนักวิชาการ	54
10	ลำดับความสำคัญของ งานบริหาร การศึกษา คานบุคคลลากร	55
11	ลำดับความสำคัญของ งานบริหาร การศึกษา คานกิจกรรมนักศึกษา	56
12	การบริหาร การศึกษา คานธุรการและการเงิน	57
13	ลำดับความสำคัญของ การบริหาร การศึกษา คานความสัมพันธ์- กับชุมชน	58
14	ลำดับความสำคัญของ งานบริหาร การศึกษาทั้ง 5 ประเภท ตามความเห็นของ ผศบริหารและนักวิชาการ	59
15	เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่าง ผศบริหาร และนักวิชาการในการบริหาร การศึกษาทั้ง 5 ประเภท	62
16	แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และ S.D ของคำถามแต่ละข้อของ ผศ บริหาร และนักวิชาการ	102

17	แสดงงานบริหาร การศึกษาค้นคว้า การตามความเห็นของ ผู้บริหาร และนักวิชาการ	109
18	แสดงงานบริหาร การศึกษาค้นคว้า การตามความเห็น ของผู้บริหาร และนักวิชาการ	110
19	แสดงงานบริหาร การศึกษาค้นคว้า กิจกรรมนักศึกษาตาม ความเห็นของผู้บริหาร และนักวิชาการ	111
20	แสดงงานบริหาร การศึกษาค้นคว้า การเงินตาม ความเห็นของผู้บริหาร และนักวิชาการ	112
21	แสดงงานบริหาร การศึกษาค้นคว้า ความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความเห็นของนักบริหาร และนักวิชาการ	113

แผนภูมิที่

1	การบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภท ของผู้บริหาร และนักวิชาการ	60
2	การบริหารในวิทยาลัยที่ยึดแนวระบบสายงานบังคับ- บัญชา	68
3	การบริหารงานในวิทยาลัยที่ยึดแบบสายงานเดิม และ ประยุกต์หลักทฤษฎีบริหารงาน	69
4	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการในวิทยาลัยนครคาม พ.ร.บ. วิทยาลัยครู พ.ศ. 2518	93